

Bijeenkomst

WG Bedrijventerreinen

30 november 2023 (online)

Samen beleid en prikkels ontwikkelen
voor klimaatadaptatie (en biodiversiteit)
met inwoners en bedrijven

Agenda

- ❖ Opening
- ❖ Deel 1: Ervaringen per partner: wat hebben de eerste twee stappen van de beleidsmixer gebracht?
- ❖ Deel 2: Inspiratie beleidsinstrumenten: presentatie en dialoog rond de verschillende instrumenten van de instrumentenmix.
- ❖ Afsluiting

Werkgroep Bedrijventerreinen - onze reis

Doel: (1) handreiking maken (toepassing beleidsmixer), en (2) voorbeelden analyseren

Bijeenkomsten WG Bedrijventerreinen

- ❖ Verkennen bestaande ontwikkelingen (rapporten, factsheets en handreikingen, feb 2023)
- ❖ Verkennen toepasbaarheid beleidsmixer en stakeholdermapping (maart 2023, Wienerberger)
- ❖ Stap 1 - Doelen en opgaven (mei 2023)
- ❖ Stap 2 - Stakeholders en maatregelen (sept 2023)
- ❖ **Ervaringen stap 1 en 2; Stap 3 - Verkennen instrumentenmix (30 nov 2023)**
- ❖ Stap 3 - Ontwikkelen instrumentenmix: preek - wortel - stok (feb 2023)
- ❖ Stap 4 - Financiële prikkels (maart 2024)
- ❖ Handreiking concept (april-juni 2024)

Deel 1: Ervaringen per partner

Wat hebben de eerste twee stappen van de beleidsmixer gebracht?

KLIMAATCOALITIE#VANRSL

30 November

Arne Demyttenaere

Agenda

Klimaatcoalitie#VANRSL

1. Aanleiding
2. **Wat** is de Klimaatcoalitie#VANRSL
3. Voor **Wie** is de Klimaatcoalitie#VANRSL
4. Doelstelling
5. Resultaten
6. Pro's / Contra's

De Klimaatswitch #VANRSL: van 2017 tot heden

2017

2018

Klimaatneutraal Roeselare
Beleidsaanbevelingen klimaatplan #VANRSL,
een roadmap tot een klimaatbestendige stad.

2020

2021/22/23

- EU Convenant
Europese doelstellingen CO2
reductie Stad Roeselare

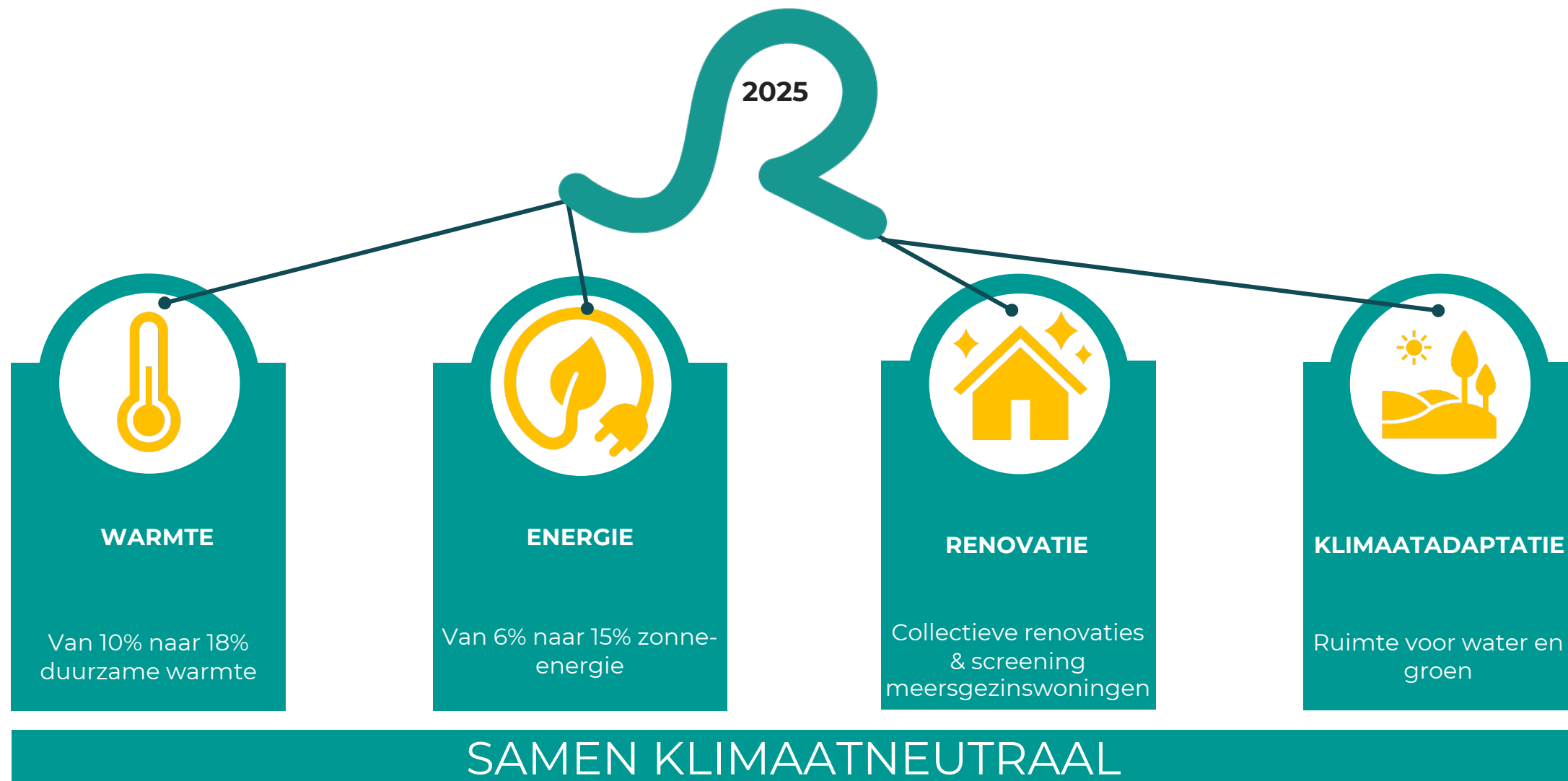
- Klimaatplan
CO2 neutraliteit tegen 2050

- Klimaatprogramma
Teamvorming + doelstellingen
per legislatuur

- Lokaal Energie – en
Klimaatpact 1.0 + 2.0
+ 2.1

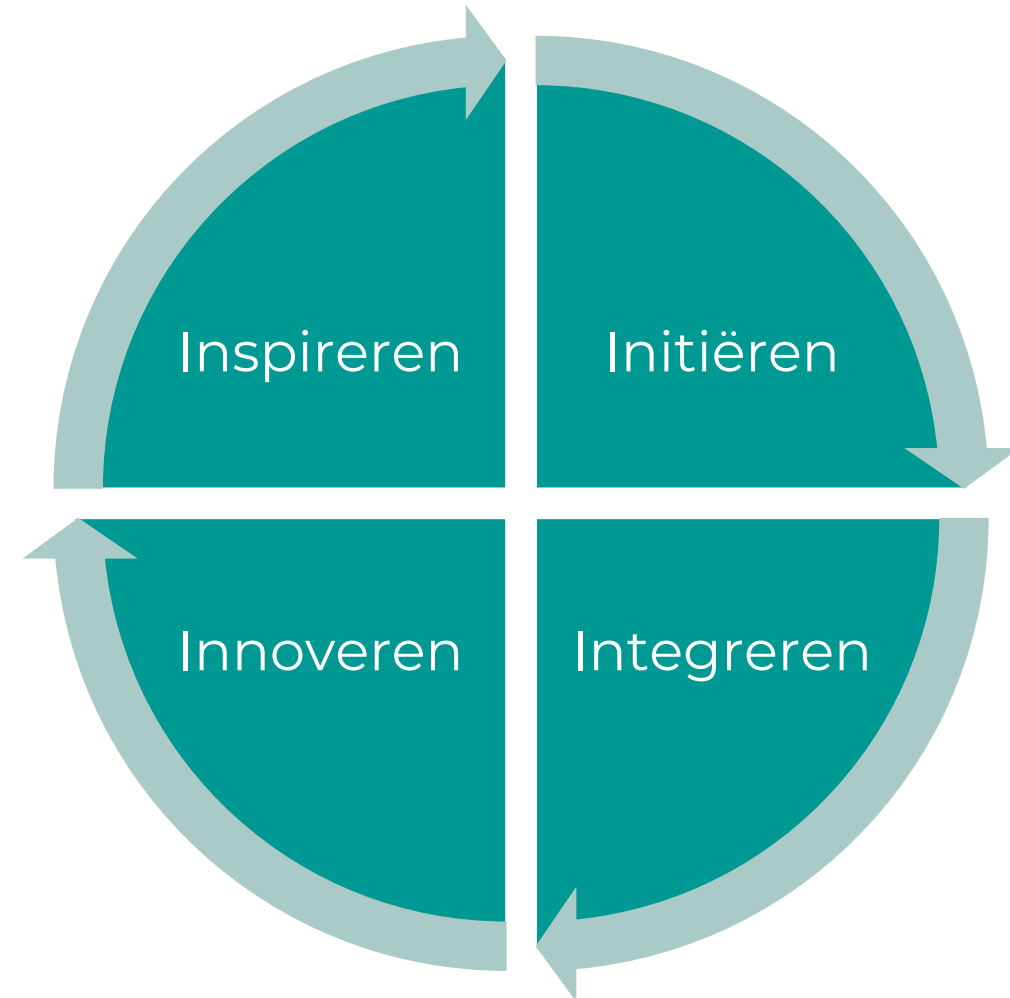
Engagementen Stad Roeselare
naar Vlaanderen

De Klimaatswitch #VANRSL met 4 pijlers

De Klimaatcoalitie #VANRSL: de opbouw

1. Grote bedrijven
2. KMO's
3. Kleine zelfstandigen
4. Woonzorgcentra
5. Scholen & Kenniscentra
6. Kinderdagverblijven
7. Ziekenhuizen
8. Landbouw
9. Verenigingen
10. Overheden

De Klimaatcoalitie #VANRSL: het verloop

Juni 2022

Kick-off Klimaatcoalitie #VANRSL

Duurzame warmte

- Ondertekening van het Vlaams Energie- en Klimaatpact
- Bedrijfsbezoeken
- MIROM & Agrotopia

September 2022

Infosessie laadpaal subsidies
i.s.m. CEO's 4 Climate

Najaar 2022

Bezoek **Warmtenet Lille**

Najaar 2023

4de Klimaatcoalitie #VANRSL:
Klimaatadaptatie

Juli 2022

Ondertekening Charter voor
duurzame warmte door warmte-
installateurs

Oktober 2021

Ondertekening van
het Vlaams **Energie- en
Klimaatpact**

Oktober 2022

2de Klimaatcoalitie #VANRSL
Duurzame Energie
• Zon Potentieel
• Laadpalenkaart
• Groepsaankoop zonnepanelen

Voorjaar 2023

3de Klimaatcoalitie #VANRSL:
Renovatie en energie-efficiëntie

Opstart **REVOLT**. Energiedataplatform
bedrijventerreinen

RESULTATEN:

➤ **Warmte: Charter duurzame warmte**

- Installateurs gaan informeren over nieuwe technieken en wetgeving met een ondertekend charter. Hiermee naar burgers stappen om hen op een correcte veilige manier te informeren.

➤ **Energie: Energiescan/Rapport voor organisaties**

- Vanuit de coalitie hebben we budget vrijgemaakt om een energiescan aan te vragen voor hun organisatie. Dit aan de hand van een energierapport waar ze werden uitgedaagd om investeringen te doen.

➤ **Renovatie: Renovatiescan voor organisaties & (burgers)**

- Vanuit de coalitie hebben we budget vrijgemaakt om een renovatiescan aan te vragen voor hun organisatie. Zo konden ze gericht en stapsgewijs de juiste investeringen doen met een lange termijnvisie.

➤ **Klimaatadaptatie: Roeselaarse organisaties/bedrijven met groene ruimte gaan ontzorgen als piloot.**

- We geven de kans om aan max. 3 Roeselaarse bedrijven een piloot aan te bieden om groene ruimtes te gaan ontwerpen.

PRO'S & CONTRA'S

PRO'S:

- Netwerk opbouwen
- Tonen aan partners met wat de Stad allemaal bezig is
- Mogelijkheden rond de verschillende thema's
- Vliegwieleffect gaan veroorzaken
- Call to action faciliteren

CONTRA'S:

- Het risico om er een babbelfabriek van te maken
- Soms vast komen te zitten door wetgeving

Bedankt!

Demyttenaere Arne
Projectleider Klimaat

info@klimaatswitch.be

Vorbereiding

Antwerpen

Adaptatie Atelier

30 november 23

Innovatietraject bedrijfssites van de toekomst

Publiekswerking klimaatadaptatie op private percelen

- Ontharden en vergroenen;
- Daken vergroenen;
- Regenwater hergebruiken, infiltreren of bufferen;
- Inzetten op biodiversiteit.

Verkennen van doelgroepwerking naar bedrijven

- 16,5 % van Antwerps grondgebied;
- 38 – 84% onbebouwd;
- Baten gericht op aangename werkomgeving, uitstraling bedrijven, kostenbesparing.

4 pilootprojecten klimaatadaptatie met bedrijven

- Andere bedrijven inspireren;
- Leren over welke oplossingen (niet) geschikt zijn voor de doelgroep en de context;
- De doelgroep beter leren kennen om zo ook een meer gestandaardiseerde toolkit (of zelfs strategie) te ontwikkelen;
- Experimenteren met een bredere aanpak waarbij men Antwerpse bedrijven wil engageren tot bredere klimaatthema's.

Doelen & opgaven

▶ Resultaten

- Data bieden inzicht in de lokale situatie.
- Door gesprekken te voeren met collega's die voor of met de doelgroep werken zijn de doelen concreter geworden.

▶ Inzichten

- Betrek een procesbegeleider → onafhankelijkheid, focus, draagvlak.
- Zoek naar connecties binnen de eigen organisatie en er buiten.

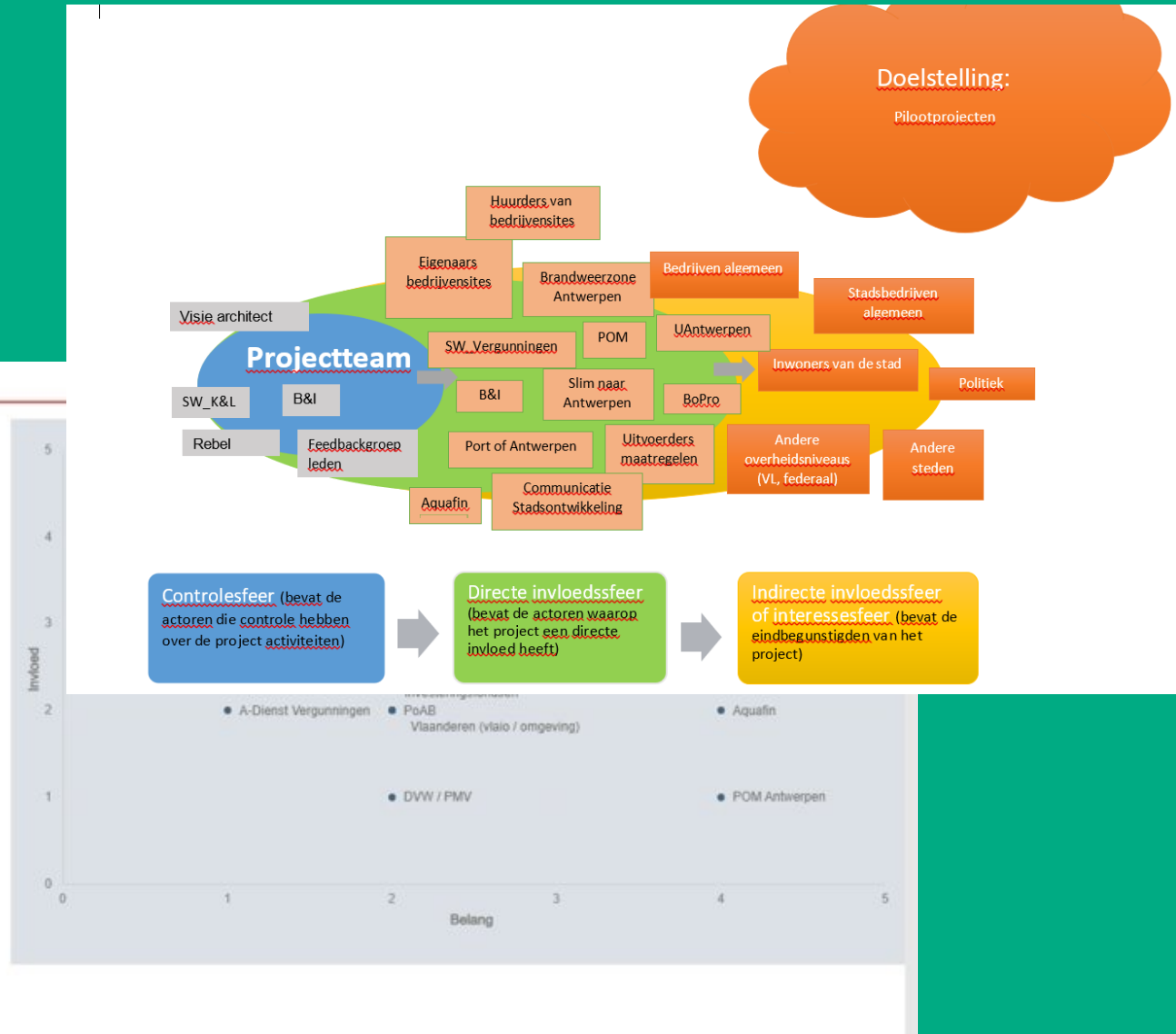
▶ Openstaande vragen

- Helpen de 4 pilootprojecten ons een stap dichterbij een doeltreffend aanbod naar bedrijven?

Stakeholder mapping

PARTICIPATIETRAJECT PARTNERS

	Belang	Invloed	Beschrijving belang	Beschrijving invloed
Stedelijke diensten				
A-Ecohuis	5	5	Groot belang. Zijn trekker van het traject. Kiezen voor een aanpak van bedrijven omwille van de perceelgroottes.	Het Ecohuis is trekker en heeft ook capaciteit en budgetten om dit traject vorm te geven. Ze hebben wel weinig voeling/netwerk ontwikkelen.
A-K&L (beleid)	5	4	Interesse om te leren over bredere bedrijfsaanpak op het thema klimaat. Momenteel werkt men ook naar een zonne-coach die adviseert ovr zonnepanelen.	In dit traject kan geleerd worden van de aanpak omtrent de zonne-coach. Eventueel kan het opgebouwde netwerk worden ingezet. K&L zit ook in een traject waarbij men samen met vergunningen kijkt hoe men men slimmer kan samenwerken. Kan één van onze experimenten ook hier een experiment voor
A-B&I (bedrijventerreinen/investdesk/accountmanagers)	3	5	B&I wil ondernemers ondersteunen en innovatie prikkelen. Ze zouden graag ondernemers vooruit helpen als ze hiern stappen willen maken en eigenaars van sites overtuigen om 'aantrekkelijke' bedrijfsites uit te werken.	B&I heeft een relevant netwerk dat kan ingezet worden voor dit traject, in het bijzonder wat betreft bedrijventerreinen, health, creatieve industrie, digitale innovatie en chemie. Ook spreken zij de taal van ondernemers. B&I kan ook op termijn een belangrijke rol opnemen om de informatie & diensten bij de
A-Dienst Vergunningen	1	2	In bouwcode staat al wel wat over	Verschillende maatregelen hebben uitdagingen om
A-Brandweer	4	4	Ook de brandweer heeft belang bij klimaatadaptieve maatregelen, aangezien zij moeten optreden indien er problemen zijn omtrent bv. wateroverlast.	Geeft advies bij vergunningsaanvragen. Het is het advies van de brandweer die klimaatadaptieve maatregelen tegen houdt.
A-Slim naar Antwerpen	3	4	SnA wil meer en meer de focus naar green shift leggen.	Zij kennen de bedrijven, hebben ervaring met het spreken van hun taal en hebben kennis in voortraject.
A-Communicatie AG Vespa	3	3	Zetten in op duurzaam vastgoed en hebben hier ook afzonderlijk innovatietraject rond.	AG Vespa heeft wel wat percelen waarop klimaatadaptieve maatregelen zouden toegepast worden. Zij kunnen voornamelijk leren van dit traject.
(semi)publieke instanties				
POM Antwerpen	4	1	De POM zet in op een duurzame bedrijventerreinen.	POM Antwerpen heeft geen bedrijventerreinen in Antwerpen. Ook hebben ze beperkte kennis of best practices ontwikkelt.
Universiteit Antwerpen / hogescholen / campussen PoAB	2	3	Beschikken over verschillende gebouwen. PoAB profileert zichzelf als duurzame haven. Bovendien hebben zij baat bij een toekomstbestendig	Hebben wel wat kennis omtrent klimaatadaptieve maatregelen. PoAB zou hun netwerk kunnen inzetten om bedrijven mee te krijgen. Ook kennen ze sterk de taal van ondernemers

Stakeholder mapping

▶ Resultaten

- De stakeholders zijn in kaart gebracht. Je kan strategische keuzes maken en weet wie wanneer te betrekken.

▶ Inzichten

- Kijk breed genoeg naar de stakeholders – benoem ook interne stakeholders;
- Zoek de *connecties* en benoem de *bottlenecks*.

▶ Openstaande vragen

- In welke vorm betrek je de stakeholders in het traject – wie krijgt welke rol?

Verkennen van de doelgroep

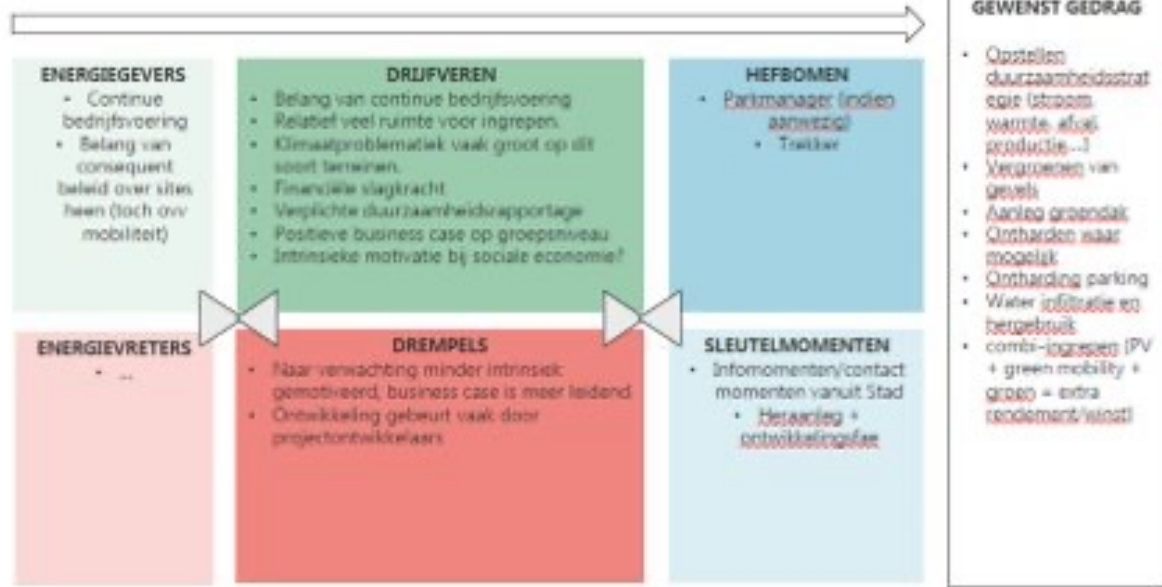

Logistiek en maakindustrie op bedrijventerreinen

Grote bedrijven in sector logistiek op bedrijventerreinen als innovatieve stadshaven, umicore, kanaalkant.

MAATSCHAPPELIJK BELANG

- Grote impact
- Nieuwe ontwikkelingen gepland (bv. innovatieve stadshaven)
- Verschillende bedrijventerreinen met vernieuwend karakter
- Mogelijkheid tot gebiedsaanpak
- Ecobubs - Energiehubs.

Verkennen van de doelgroep

▶ Resultaten

- Een detailoverzicht per segment dat ons toelaat om gefundeerde keuzes te maken.

▶ Inzichten

- Deze oefening samen doen zorgt voor draagvlak.
- Als je de juiste mensen rond de tafel hebt dan komen er altijd nieuwe inzichten naar boven.

Amersfoort – Klimaatadaptatie Bedrijventerreinen

30-11-23

Doelen

- Zijn ondernemers te porren voor KA?
 - Waar liggen knelpunten bij ondernemers?
 - Waar lopen we zelf tegenaan in het proces?
 - Koppelen aan andere duurzaamheidsthema's?
- Ervaringen opdoen 1^e pilot terrein
- Bestaande energie op bedrijventerrein oppakken
 - Inzetten op advies en informatie voorziening
 - Verlichten van “werk”

Hoe?

DUURZAAM NETWERK
AMERSFOORT (DNA)

- Op verschillende netwerk events in gesprek gaan.
 - Samenwerkingsvorm met bedrijven: ambassadeurs
- Presentaties
- Communicatie in verschillende berichten – nieuwsbrieven – flyers
- Gerichte belronde!

Wat bieden we aan?

Amersfoort Zoeken

Home > Subsidies > Subsidieregeling Groene Daken

Subsidieregeling Groene Daken

Beluister

Vraag hier je subsidie aan voor de aanleg van een groen dak. Het is alleen nog mogelijk voor eigenaren en huurders van bedrijfspanden en maatschappelijk vastgoed en woningcorporaties om subsidie aan te vragen.

De subsidiepot voor aanvragen van eigenaren en huurders van woningen en schuurtjes is leeg. In 2024 is het vanaf 1 maart weer mogelijk om subsidie aan te vragen.

- Aanvragen
- Wie kan een subsidie aanvragen?
- Tot wanneer kan ik subsidie aanvragen?
- Wat wordt gesubsidieerd?

Amersfoort Zoeken

Home > Gratis bomen voor inwoners, ondernemers en verenigingen

Gratis bomen voor inwoners, ondernemers en verenigingen

Beluister

In Amersfoort krijgen mensen die er wonen of een bedrijf hebben een gratis boom van de gemeente. Er zijn 1.000 bomen beschikbaar: 500 voor inwoners en 500 voor ondernemers, scholen en verenigingen.

- Hoe plant ik mijn nieuwe boom?
- Het nut van bomen

Amersfoort Duurzaam.nl Inloggen Zoeken

Home Een duurzaam Amersfoort Wat kan ik doen? Wat doen anderen? Subsidies & Leningen Toekomstfonds

Home > Subs Schothorst Zuid

Bewoners Nieuwland

Ondernem De Luiaard en Kattekampen

Gratis advies over vergroening van het eigen terrein rondom je bedrijf

Met het gratis groenadvies krijg je een schets van het eigen terrein rondom je bedrijf, waarin kansen staan aangegeven voor het planten van bomen, bloemen, heggen en andere vergroeningsopties. Doel hiervan is om de bedrijfsomgeving aantrekkelijker en leefbaarder te maken.

Aanmelden kan tot 1 december 2023. Graag aanmelden via de volgende link: [Aanmeldpagina gratis groenadvies bedrijven - Amersfoort duurzame stad \(amersfoortduurzaam.nl\)](#)

Gratis onderzoek naar de constructie van je bedrijfsdak

Benieuwd of jouw bedrijfsdak geschikt is voor zonnepanelen en/of een groen dak? Met een dakconstructieonderzoek krijg je antwoorden. We geven deze onderzoeken nu gratis weg aan Amersfoortse bedrijven!

Je kan tot 1 december 2023 aanmelden. Graag aanmelden via de volgende link: [Aanmeldpagina gratis onderzoek dakconstructie voor bedrijven - Amersfoort duurzame stad \(amersfoortduurzaam.nl\)](#)

Resultaat

- 7/20 **adviesgesprekken** aangevraagd in 1,5 jaar
- 16/20 **constructieonderzoeken**
- 1 van de percelen na advies daadwerkelijk **over op actie**
- **Nog geen**

Conclusie

- te **weinig sturing** op percelen (directieve aanbod vorm werkt niet)
- ondernemers **reageren niet tot nauwelijks** op deze aanpak

Deel 2: Inspiratie beleidsinstrumenten

Presentatie en dialoog rond de
verschillende instrumenten van de
instrumentenmix.

Vergroening op bedrijventerreinen in Rijssen en Holten

Hoe we denken dat het wél kan

Zo is het nu na de opknapbeurt in 2005

Uitgangspunten:

Geen scheiding openbare ruimte privé in de SO fase

Begin met voorbeelden hoe het anders kan.

Vind 1 of 2 bedrijven die iets willen en maak buiten een begin.

Missie Stichting Greendustry

DOEL

Mooiere wereld door meer groen in de grijze wereld van bedrijventerreinen en kantorenparken.

Ontzorgen van gemeenten en bedrijven

Individuele percelen t/m complete terreinen

Stimuleren gebruik natuurlijk groen & klimaatbewustwording

Doel bedrijventerreinen Rijssen- Holten

Weer toekomstbestendig maken:

- Klimaatadaptief (o.a. verkoeling)
- Prettige en veilige omgevingen
- Gezonde werkplekken
- Stimuleren biodiversiteit

Aanpak

Gemeente levert 5 vouchers aan bedrijven. Ze krijgen hiervoor:

- Scan van de mogelijkheden per bedrijf
- Schetsontwerp
- Definitief ontwerp incl. beplantingsplan
- Offertetraject voor vinden van beste hovenier
- Projectmanagement

Overig

Bedrijf wordt ontzorgd, maar betaalt voor:

- Aanleg
- Onderhoud

Gemeente kijkt naar openbare ruimte

stichting

GREENDUSTRY

Vorbereiding

Antwerpen

Adaptatie Atelier

30 november 23

Ontbijtsessie ‘Slim renoveren’

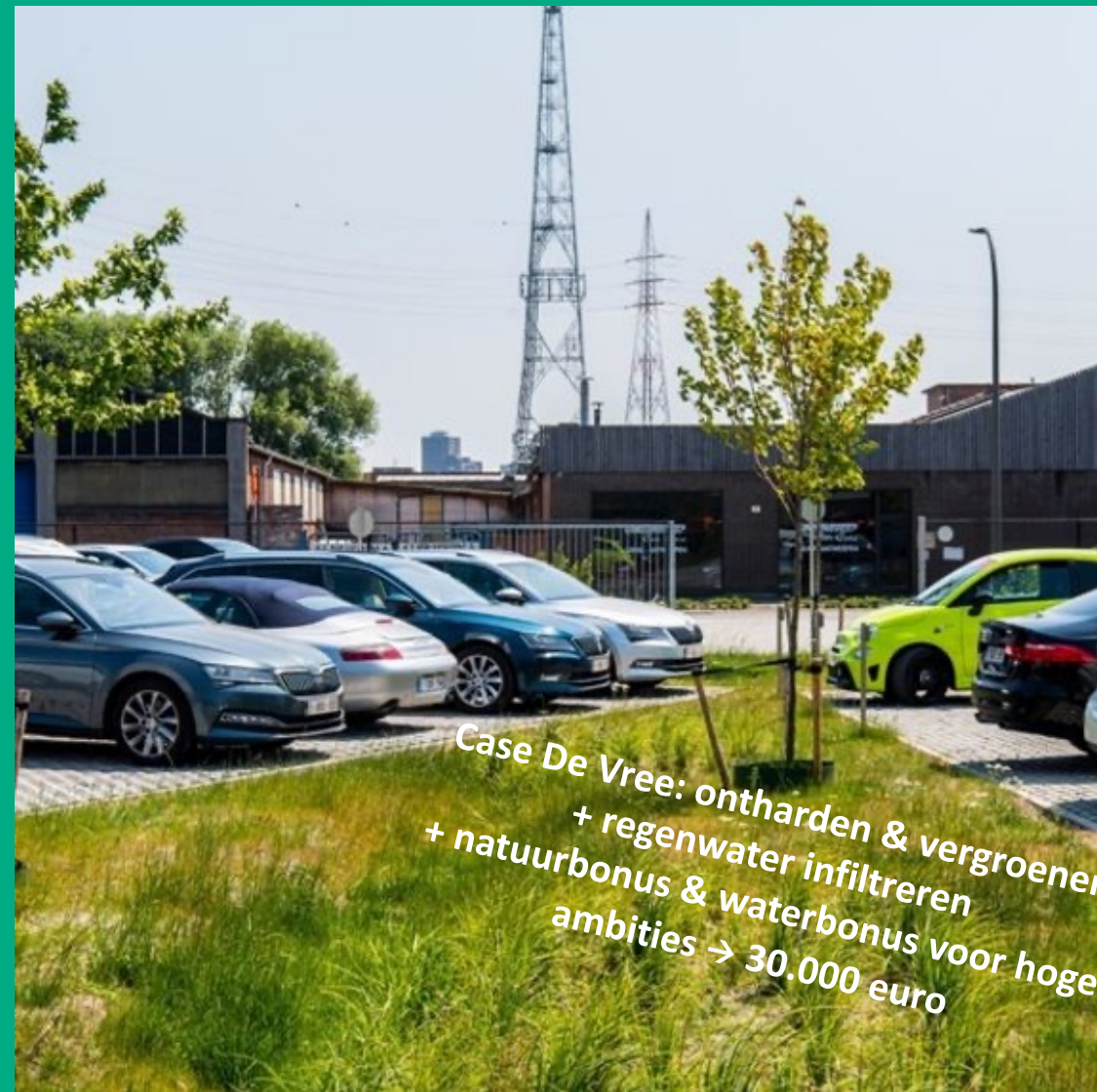
- ▶ netwerkmoment rond energie besparen
 - informatie **energie besparen & energietransitie**;
 - **subsidiemogelijkheden** gebundeld;
 - **best practices**;
 - **matchmaking** met experts & bedrijven.

Takeaway: ook al is het thema geen 100% match met klimaatadaptatie, durf in te breken op dit soort events om contacten te leggen.

Klimaatpremie

- ▶ Financieel duwtje in de rug...
 - **ontharden** en **vergroenen**;
 - aanleg **groendak**;
 - **hergebruik** regenwater;
 - **infiltreren** regenwater op het terrein.
- ▶ beloning op basis van omvang & impact project
- ▶ advies vooraf
- ▶ maatregelen combineren kan

Takeaway: jouw premiestelsel ook voor doelgroep bedrijven openstellen is een *kleine moeite*, dus doen! Maar besef: een premie- en adviesaanbod is nog onvoldoende om bedrijven te *bereiken* en *in actie* te krijgen.

Werkgroep Bedrijventerreinen - vervolg

Doel: (1) handreiking maken (toepassing beleidsmixer), en (2) voorbeelden analyseren

Bijeenkomsten WG Bedrijventerreinen

- ❖ Verkennen bestaande ontwikkelingen (rapporten, factsheets en handreikingen, feb 2023)
- ❖ Verkennen toepasbaarheid beleidsmixer en stakeholdermapping (maart 2023, wienerberger)
- ❖ Stap 1 - Doelen en opgaven (mei 2023)
- ❖ Stap 2 - Stakeholders en maatregelen (sept 2023)
- ❖ Ervaringen stap 1 en 2; Stap 3 - Verkennen instrumentenmix (30 nov 2023)
- ❖ **Tbv Stap 3 - 'Fin instrumenten parade', ism Samen Klimaatbestendig, Fin sector, Werklandschappen en Vlaamse initiatieven (feb 2023)**
- ❖ Stap 3 - Ontwikkelen instrumentenmix: preek - wortel - stok (feb 2023)
- ❖ Stap 4 - Financiële prikkels (maart 2024)
- ❖ Handreiking concept (april-juni 2024)

Afsluiting